



Karen Soeters vecht ondanks bedreigingen tegen dierencriminelen

OP DE BRES VOOR ALLE BEESTEN

Oplichters vrezen Kees van der Spek, criminele kopstukken huiveren van misdaadjournalist John van den Heuvel. Maar hoe zit dat met dierenmishandelaars? Die schrikken wakker bij het horen van de naam Karen Soeters. 's Lands eerste 'dierencrimefighter' zet al vijftien jaar haar tanden in de illegale kattenhandel, hondengevechten, verwaarlozing van paarden, handel in beschermde diersoorten en zo nog talloze vormen van brute dierencriminaliteit. "Vakantie vind ik lastig. Dan denk ik de hele dag: er is vast ergens een dier dat mijn hulp nodig heeft."

TEKST RYAN CLAUS, FOTO'S HOUSE OF ANIMALS



Karen Soeters is de oprichter van de strijdende organisatie House of Animals. Tevens is ze onderzoeks-journalist én de bekendste dieren-beschermster van Nederland. Haar onvermoeibare geploeter leidt niet zelden tot politieonderzoeken, rechtszaken, veroordelingen en Kamervragen. Ook richtte Soeters de Animal Crime Unit op, produceerde zij een hele rits toonaangevende natuurdocumentaires, zette zij grootschalige noodhulpoperaties op touw voor dieren in onder meer Oekraïne, Curaçao, Kosovo en Turkije en schreef zij tussen-door nog een aantal boeken. En als ze tijd overheeft, spreekt zij overal ter wereld mensen toe op congressen en evenementen én wandelt zij graag met haar eigen, trouwe Wolf, een pracht van een labrador. O, en ze weert constant bedreigingen af. Want dat is, zo zegt ze, het risico van het vak als je al vijftien jaar bedrijven kapot-maakt.

Hoeveel uren zitten er bij jou in een dag?

Lachend: "Te weinig. Al doe ik dit allemaal niet alleen, hè? House of Animals is een organisatie met een geweldig team, bestaande uit mensen die niets liever doen dan zich inzetten voor dieren. Ik krijg geregeld op vrijdagavond berichtjes of belletjes van collega's: *Ja, we staan nu hier of hier en zijn een dierenhandelaar op het spoor!* Laat lekker gaan, zeg ik dan, maar dat kunnen en willen ze niet. Dit werk kun je ook alleen doen als je passie voor honderd procent bij dieren ligt en je constant die strijd wil aangaan, denk ik. Dieren beschermen voelt voor mij ook niet als werken, maar als een manier van leven. Vakantie vind ik lastig. Dan denk ik de hele dag: er gebeurt vast iets belangrijks. Een



nieuwe melding, een doorbraak in een onderzoek, een dier dat mijn hulp nodig heeft."

Waar komt die hartstocht voor dieren in nood vandaan?

"Voor een groot deel uit mijn allergie voor onrecht. Ik kan er gewoon heel, heel slecht tegen als mensen of dieren geen stem hebben. Dat had ik als jong meisje al. Ik kom uit Brabant, maar zag mijn eerste varken pas als student op een kinderboerderij. Dat vond ik eigenlijk absurd. Gaandeweg begon ik me te realiseren hoeveel dierenleed er bestaat en hoe weinig mensen daarvan weten. Daaruit ontstond het idee dat uiteindelijk leidde tot House of Animals, een organisatie waarmee ik wil laten zien wat er allemaal achter de schermen gebeurt. Daar hebben mensen namelijk geen flauw benul van. Nog steeds niet."

Dat blijkt: de waslijst aan dierenleed dat op jouw bord komt is niet mals. Van ondergrondse hondengevechten en stroperij tot illegale puppyhandel en de productie van dierenporno. Allemaal op grote schaal en op eigen bodem. Het is slecht gesteld met Nederland?

"Zeker. En dan kom je meteen bij het grootste misverstand: mensen denken dat dit soort criminaliteit vooral in Oost-Europa of andere



verre landen voorkomt. Ik dacht dat zelf vroeger ook. Tot ik me erin ging verdiepen en de eerste beelden zag van een grote Nederlandse puppyhandelaar. Ik dacht: gebeurt dit gewoon in Nederland, joh? Ik schrok vooral van de grote schaal waarop dat gebeurde. Om maar even bij de hondenhandel te blijven: we hebben in Nederland jaarlijks zo'n 150.000 honden nodig. Als je vervolgens kijkt hoeveel honden er officieel worden gefokt en geregistreerd, en hoeveel dieren



'WE DEDEN ALSOF WE ZO'N BEESTJE WILDE KOPEN. DAN BEN JE DUS AAN HET ACTEREN ÉN DETECTIVE AAN HET SPELEN. IK VOND DAT FANTASTISCH'



daarnaast via de illegale handel het land binnenkomen, dan schrik je enorm. Alleen al voor de illegale import worden aantallen genoemd van 50.000 tot 80.000 honden per jaar. Dat is toch krankzinnig? Je wilt niet weten hoe vaak mensen een puppy kopen van duizenden euro's en geen idee hebben waar dat beestje vandaan komt. Daar schuilt dus een heel crimineel netwerk achter, vol vervalste paspoorten, gestolen identiteiten van dierenartsen, niet-bestaande fokkers en chipnummers die nergens naartoe leiden."

Wat gaat er mis?

"Voor de malafide handelaren is het een lucratieve business. Veel verdienen, weinig risico's. We hebben zaken gezien waarbij handelaren in een paar jaar tijd tonnen verdienen met de verkoop van puppy's. Als je zulke bedragen kunt verdienen en de kans op een zware straf klein is, dan blijven mensen het proberen. Daarnaast lopen we voortdurend tegen capaciteitsproblemen aan. Instanties wijzen soms naar elkaar, dossiers kunnen jaren in beslag nemen en de bestrijding van dierencriminaliteit krijgt nog steeds niet de prioriteit die het verdient. Terwijl het vaak verweven is met andere vormen van georganiseerde criminaliteit. Mensen zien alleen een zielige pup, maar niet het netwerk dat erachter zit."

House of Animals gaat af op meldingen van dierenmishandeling. Wat komt er zoal bij jullie binnen?

"Mensen denken vaak aan een verwaarloosde hond of mishandelde kat, maar de meldingen die voor ons interessant zijn, gaan meestal over grotere patronen. Mensen die ontdekken dat hun pup uit de illegale handel komt. Dierenartsen die steeds dezelfde handelaar tegenkomen. Familieleden die alarm slaan. Klokkenluiders die informatie hebben, maar niet naar de politie durven. Wij bouwen dossiers op. Daarom zeggen we altijd: één melding is geen melding. Pas als verschillende puzzelstukjes in elkaar vallen, kun je echt iets blootleggen."

Met undercoveroperaties ontmaskeren jullie illegale dierenhandelaren. Klinkt als een spannende baan.

"Nou, vooral heel leuk! Ik kan mijn eerste keer, vijftien jaar geleden, zó goed herinneren. Ik liep, samen met een collega die mijn echtgenoot moest voorstellen, een puppyhandel binnen, ergens op een bedrijventerrein in Lelystad. We deden alsof we zo'n beestje wilde kopen. Intussen probeerde ik te achterhalen hoeveel puppy's die



verkoper bezat, waar hij ze vandaan haalde, hoelang hij dit werk al deed... Dat soort dingen. Je bent dus gewoon aan het acteren én detective aan het spelen. Ik vond dat fantastisch. En ik was nooit bang. Vooral erg gefocust. Zodra ik voor dieren moet opkomen, gaat er bij mij een knopje om. Bovendien zijn we altijd goed voorbereid en weten we precies welke informatie we zoeken. Undercoveroperaties doe ik helaas nauwelijks nog. Ik ben iets te herkenbaar, vrees ik."

Hoe liep die eerste keer af?

"Dat was een geslaagde operatie. We hebben die handelaar uiteindelijk het pand uitgekregen. Later dook hij weer op, in Wijchen, maar goed. Voor mij was het een belangrijk moment. Toen ik daar mensen letterlijk in de rij zag staan om puppy's te kopen, besefte ik pas hoe groot die hele illegale puppyhandel eigenlijk is." →





Jullie binden ook de strijd aan met hondengevechten. Hoe groot is dat probleem precies?

"Lastig om te zeggen, ook omdat we niet weten waar die gevechten zich allemaal precies afspelen. Hondengevechten gebeuren niet alleen in loodsen of schimmige schuurtjes, maar misschien ook in je eigen straat. Het kunnen huisvrouwen zijn. Dat zagen we in Amersfoort in 2019, bij een grote zaak. Dat was gewoon in een rijtjeshuis, bij een alleenstaande moeder, waar een klein kindje over de grond kroop. Dat liet wel zien hoe verborgen deze zieke wereld is. En eentje waar ook al grof geld in omgaat. Er wordt gegokt op de gevechten en succesvolle honden worden doorverkocht voor grote bedragen. En niet alleen in Nederland. Het is veel groter en veel internationaler dan mensen denken. Niks verdwijnt als je er heel veel geld aan kunt verdienen."



Welke successen hebben jullie hierin geboekt?

"Dat we het thema hondengevechten zichtbaar hebben gemaakt, is de grootste winst. Toen we hiermee begonnen, geloofden veel mensen niet eens dat hondengevechten in ons land voorkwamen. Inmiddels staat het op de radar van politie, politiek en media. We hebben veel gepubliceerd over hondengevechten, maar dat heeft nog niet geleid tot aangiftes of Kamervragen. Er gaat heel veel tijd en werk in zo'n casus zitten. Soms ben je jaren bezig voordat zo'n organisator eindelijk eens voor de rechter komt. Als dat dan lukt, voelt dat wel als een zege."

In een interview van vier jaar geleden noemde je de varkens-industrie het grootste probleem. En Nederland 'de grootste slager van Europa'. Zijn we inmiddels op de goede weg?

Hoofdschuddend: "Nee. Het enige wat ze hebben 'verbeterd' is het afschermen van het dierenleed."



Zelfs de transporten worden dichtgemaakt, zodat we op de snelweg niet meer naar die zielige varkenssnuities hoeven te kijken. De omvang van de vee-industrie in zo'n klein land als Nederland is eigenlijk belachelijk. Voor mij blijft dit een van de grootste dierenwelzijnsproblemen die we hebben. Niet alleen vanwege het leed van de dieren zelf, maar ook omdat het raakt aan klimaat, milieu en biodiversiteit. Het is een systeem dat op meerdere fronten onder druk staat, maar, helaas, gewoon overleefd blijft."

Sinds vorig jaar heeft House of Animals er een nieuwe eenheid bij: de Animal Crime Unit. Welke functie vervult deze tak?

"Eigenlijk is dat een stoere naam voor het werk dat we al deden, maar dan wel professioneler en gericht. We doen al jaren onderzoek naar dierencriminaliteit, maar hebben nu een team dat zich volledig richt op het verzamelen van bewijs, het opbouwen van dossiers en het ondersteunen van politie en justitie. Dierencriminaliteit wordt nog steeds grof onderschat, terwijl er dus enorme



'JE WEET NIET WAAR DIE HONDEN-GEVECHTEN ZICH ALLEMAAL PRECIES AFSPLEN. MISSCHIEN WEL IN JE EIGEN STRAAT. HET KUNNEN HUISVROUWEN ZIJN'



bedragen in omgaan én er veel links zijn met andere, zware vormen van criminaliteit. Met deze groep mensen hopen we de daders niet alleen te ontmaskeren, maar ook voor de rechter te krijgen. Of, nog beter, achter tralies."

Heb je al grote successen kunnen noteren?

"Vorig jaar kregen we opvallend veel meldingen van wolvenaanvallen in Oudehorne en Nieuwehorne, twee kleine Friese dorpjes. Van de tientallen pony's die in Friesland door wolven waren gedood, bleek een groot deel uitgerekend uit deze dorpjes te komen. Dat vonden we opvallend. Toen we gingen kijken, zagen we weilanders met pony's die nauwelijks

beschermd waren, terwijl er al jarenlang wolvenaanvallen plaatsvonden. Vervolgens ontdekten we dat één ponyhandelaar in twee jaar tijd bijna 23.000 euro aan schadevergoedingen had ontvangen na wolvenaanvallen op zijn dieren. Zo'n 930 euro per pony dus. Ter vergelijking: een shetlander koop je op Marktplaats voor zo'n 100 euro. Dat roept natuurlijk vragen op. Met de Animal Crime Unit hebben we daar maandenlang onderzoek naar gedaan. We vonden omgevallen rasters, onvoldoende bescherming en zelfs een dode pony dat werd gebruikt als lokaas voor wolven. Die ponyhandelaar zag in wolvenaanvallen op zijn goedkope pony's dus een verdienmodel."

Is hij gepakt?

"Onze aangifte ligt er. Nu is het aan politie en justitie om te bepalen wat er verder mee gebeurt. Maar alleen al het blootleggen van zo'n systeem is belangrijk. Want veel mensen hadden geen idee dat zoiets überhaupt mogelijk was."

Veel mensen weten überhaupt niet welk dierenleed er speelt in Nederland, zei je eerder al. Hoe kan dat?



"Omdat het zich buiten ons zicht afspeelt. Mensen zien een leuke pup, maar niet de handel erachter. Ze kopen vlees in de supermarkt, maar zien nooit hoe dieren worden gehouden. Veel dierenleed speelt zich af achter gesloten deuren, op afgelegen terreinen of in systemen waar de gemiddelde Nederlander nooit mee in aanraking komt. Ik denk ook dat veel mensen simpelweg niet willen geloven dat dit soort dingen hier gebeurt. Maar het bestaat wel. En het is hartverscheurend. Daarom proberen wij die verborgen wereld zichtbaar te maken. Want pas als mensen weten wat er speelt, kunnen ze er ook iets van vinden."

In Oekraïne zette je voedseltransporten, evacuatie, medische hulp en noodopvang voor duizenden honden, katten, paarden en andere oorlogsslachtoffers op poten. Hoe begon dat? →



"Kort na de invasie hoorde ik over een grote dierenopvang in Oekraïne, waar drieduizend dieren zaten en het voer op was. Dat greep me naar de keel. We besloten een inzamelingsactie op te zetten. Dat liep waanzinnig goed, vrij onverwachts. We konden 40.000 kilo voer die kant op sturen. Uiteindelijk werd onze route geblokkeerd, dus dat voer kwam nooit aan. Gelukkig konden we er, op verzoek van die opvang, wel andere opvanglocaties, dierenartsen en hulporganisaties mee helpen. Zo groeide dat uit tot een hulpnetwerk. Inmiddels hebben we voedseltransporten georganiseerd, generators geleverd, een noodhospitaal voor gewonde dieren opgezet vlak bij de frontlinie én zijn we meerdere keren zelf naar Oekraïne afgereisd. Als je eenmaal ziet wat daar gebeurt, kun je eigenlijk niet meer wegstijgen."

Hoe erg is het dierenleed daar?

"Enorm. Mensen denken vaak aan achtergelaten honden en katten, maar het gaat veel verder. We zien dieren die gewond raken door beschietingen, dagenlang zonder voedsel zitten of volledig getraumatiseerd zijn door de constante schoten, raketinslagen en het luchtalarm. Het wrange is: in een oorlog zie je hoe belangrijk dieren zijn voor mensen. Mensen die bijna niets meer hebben, delen hun laatste eten met hun hond. Mensen die moeten vluchten, weigeren hun dieren achter te laten. Ik heb meer dan eens meegemaakt dat mensen ons vol ongeloof aankeken en vroegen: *Jullie komen helemaal vanuit Nederland hierheen voor de dieren?* Dan krijg ik een enorme knuffel. Uiteindelijk gaat het mij om compassie. Je hoeft niet te kiezen tussen menselijk



leed en dierenleed. Je kunt je om allebei bekommeren." Karen neemt een slok koffie en vervolgt: "In Zaporizja ontmoette ik Angel, een vrouw die zich in een appartementencomplex waaruit de bewoners zijn gevlucht, ontfermt over alle huisdieren die zijn achtergelaten. Die mensen dachten: na een paar dagen of weken zijn we weer thuis. Voor hun dieren lieten ze voer en water achter. Alleen kwamen die mensen nooit meer terug. Angel is toen voor al die tientallen honden en katten gaan zorgen. Ze heeft geen stichting, geen team en geen budget, alleen een enorm hart voor dieren. Wij kunnen haar helpen met voer, medicijnen en geld, maar zij doet iedere dag het echte werk. Zulke mensen maken ongelooflijk veel indruk op mij."

Soms vliegen er stenen door de ruiten van je huis en word je bedolven onder de doodsb bedreigingen, zo valt te lezen op je website. Is het echt zo erg?

"Laat ik het zo zeggen: dat aspect van mijn werk had



ik absoluut niet verwacht toen ik hiermee begon. Als je aan dierenbescherming denkt, denk je niet meteen aan beveiliging, bedreigingen of politiecontacten. Toch is dit nu mijn leven. Ik ga niet in detail treden over veiligheidsmaatregelen, maar het is niet iets wat wij verzonnen hebben. Risico van het vak, als je al vijftien jaar bedrijven kapotmaakt. Dat raakt mij soms wel, maar eerlijk gezegd vind ik het vooral vervelend voor de mensen om mij heen. Die hebben er meer last van dan ikzelf."

Je praatte eerder nooit over dit thema, want je hield de focus liever op de dieren. In 2022, in je boek *Vooruit met de geit*, klapte je toch uit de school. Waarom?

"Omdat ik op een gegeven moment besepte dat het ook iets zegt over de omvang van deze wereld. Mensen begrijpen dat een misdaad-journalist risico loopt, maar niet dat een dierenbeschermmer dat ook

kan meemaken. Ik wilde niet dat het over mij ging, maar wel laten zien hoe groot de belangen zijn waar wij tegenaan lopen. Uiteindelijk zijn het de dieren die mij gemotiveerd houden. Als je jarenlang dieren hebt gezien die volledig afhankelijk zijn van hulp, dan is stoppen geen optie meer." ←

'ALS JE AAN DIERENBESCHERMING DENKT, DENK JE NIET METEEN AAN BEVEILIGING, BEDREIGINGEN OF POLITIECONTACTEN. TOCH IS DIT NU MIJN LEVEN'

